

ocieplanie klimatu okaże się trwałe, być może stanie się elementem fauny północnej Polski – wymaga to jednak potwierdzenia w dalszych obserwacjach. Byłoby to zbieżne z trendami, obserwowanymi w Europie Środkowej już u szeregu innych ciepłolubnych gatunków ważek (np. BUCZYŃSKI i in. 2002: *Libellula*, **21**, 1/2: 15-24; OTT 2001: [W:] WALTER i in. (red.): „Fingerprints” of Climate Change. Adapted Behaviour and Shifting Species Ranges. Kluwer Academic / Plenum Publishers, New York, Boston, Dordrecht, London, Moscow: 89-111).

Dziękuję Pawłowi BUCZYŃSKIEMU za okazaną pomoc.

Grzegorz MICHONSKI, Insko

355. Nowe dane o ważkach (*Odonata*) północno-wschodniej Polski *

New data on the dragonflies (*Odonata*) of North-Eeestern Poland

KEY WORDS: Dragonflies, *Odonata*, NE Poland, Lakelands, new localities.

W II połowie czerwca 2002 r. przebywałem na pojezierzach: Mazurskim i Litewskim, prowadząc w tym czasie obserwacje imagines ważek. Uzyskane wyniki okazały się interesujące zarówno ze względu na liczbę odnotowanych gatunków, jak i stwierdzenie kilku gatunków rzadkich, chronionych i (lub) zagrożonych w Polsce. Poniżej przedstawiam te dane wraz z krótkim komentarzem.

Stanowiska i daty obserwacji:

- Pojezierze Mazurskie: 1 – Jez. Łuknajno ad Mikołajki (UTM: EE46), płytkie, z szerokim pasem szuwarów, 25 VI; 2 – Jez. Garbaś ad Liski (EE77), z dobrze wykształconą roślinnością szuwarową przechodzącą w bór bagienny, 16 VI; 3 – Płowiecka Góra ad Stare Juchy (EE77), drobne zbiorniki wodne na pastwisku, z drobnym zbiornikiem niskotorfowiskowym, 16 VI i 18 VI; 4 – Stare Juchy (EE77), strumień (eutroficzny, wolno płynący, z szuwarami przybrzeżnymi), 20 VI; 5 – Jez. Szóstak (EE77), zatoka południowa (mezo-troficzne, z wąską strefą szuwarów), 21 VI; 6 – strumień S od Jez. Szóstak (EE77), odpływ w kierunku Jez. Ułówki (z gęstym szuwarem z dominacją *Sparganium* sp.), 21 VI; 7 – Jez. Ułówki ad Gorło (EE87), z dobrze rozwiniętym pasem szuwarów, strefą pływających liści i obfitą roślinnością zanurzoną, 16 VI i 18 VI; 8 – Gorło (EE87), drobne zbiorniki śródpolne ze skrzypem błotnym N od wsi, 17–18 VI; 9 – Piaski (EE87), Jez. Łaśmiady, zatoka z ujściem rzeki Ełk (bogata w gatunki roślinność szuwarowa), 27 VI; 10 – Połom (EE87), rzeka Ełk, z obfitą roślinnością zanurzoną, 19 VI i 27 VI; 11 – Jez. Zawadzkie (EE87) (eutroficzne, z szerokim pasem szuwarów) i przyległe podmokłe łąki, 24 VI; 12 – Stare Juchy (EE77), strumień NE od wsi, między małym jeziorem śródleśnym (bez nazwy) a Jez. Ułówki, 16 VI i 20 VI; 13 – Mazury (EE89), staw NW od wsi, z rozproszoną roślinnością szuwarową, 21 VI; 14 – Czerwony Dwór (EE79), drogi leśne i małe strumienie w okolicach wsi, 21 VI.
- Pojezierze Litewskie: 15 – Puszcza Romincka (FF91), polany, bagna i małe strumienie, 17 VI; 16 – Jez. Ostrówek ad Gałwicie (FF91) (dystryficzne, z pasem szuwarów i strefą pływających liści, m.in. *Nuphar pumila* (TIMM) DC, 17 VI; 17 – rzeka Jarka ad Gołdap (FF81), 17 VI; 18 – Wigierski Park Narodowy (FE38), Jez. Wigry (płytkie, eutroficzne, z licznymi zatokami), 19 VI.

* Druk pracy sfinansowany przez autora.

Wyniki:

Calopteryx splendens (HARR.) – stanowiska nr 4, 6, 7, 10, 12, 15, 17; *Calopteryx virgo* (L.) – 4, 6, 10, 12, 14, 15, 17; *Lestes sponsa* (HANSEM.) – 8, 9, 13; *Lestes virens* (CHARP.) – 8, 13 (każdorzazowo licznie); *Platycnemis pennipes* (PALL.) – 4, 5, 6, 7, 12, 13, 18; *Pyrrhosoma nymphula* (SULZ.) – 12, 14; *Erythromma najas* (HANSEM.) – 3, 7, 9, 13, 16, 18; *Ischnura elegans* (VANDER L.) – 1, 2, 7, 9, 11, 13; *Coenagrion hastulatum* (CHARP.) – 2, 13; *Coenagrion puella* (L.) – 2, 3, 8, 9, 13, 16, 18; *Coenagrion pulchellum* (VANDER L.) – 1, 2; *Enallagma cyathigerum* (CHARP.) – 1, 2, 3, 5, 7, 9, 11, 12, 16; *Aeshna cyanea* (O. F. MÜLL.) – 15; *Aeshna grandis* (L.) – 4, 14, 15; *Aeshna isosceles* (O. F. MÜLL.) – 1 (nielicznie), 7 (regularnie i nierzadko), 8 (1♂), 5, 15, 18 (po jednym osobniku); *Aeshna juncea* (L.) – 15 (licznie na polanach); *Anax imperator* LEACH – 7, 11; *Anax parthenope* (SÉL.) – 7 (licznie, odnotowano składanie jaj), 2, 11, 15 (zazwyczaj licznie); *Gomphus vulgatissimus* (L.) – 10 (wylinki), 4; *Onychogomphus forcipatus* (L.) – 10, 15, 16; *Cordulia aenea* (L.) – 4, 7, 11, 15, 16, 18; *Somatochlora arctica* (ZETT.) – 3 (tylko 1♂ dnia 16 VI); *Somatochlora flavomaculata* (VANDER L.) – 15; *Somatochlora metallica* (VANDER L.) – 6, 10, 16; *Epitheca bimaculata* (CHARP.) – 15 (tylko 1♂ złowiony na drodze leśnej); *Libellula fulva* (O. F. MÜLL.) – 3, 9, 10, 12, 14; *Libellula depressa* L. – 3, 4, 8; *Libellula quadrimaculata* L. – 3, 8, 13, 16, 18; *Orthetrum cancellatum* (L.) – 1, 2, 5, 7, 11, 12, 13, 16, 18; *Sympetrum danae* (SULZ.) – 1, 3, 13; *Sympetrum flaveolum* (L.) – 3, 8, 11, 18; *Sympetrum sanguineum* (O. F. MÜLL.) – 1, 8; *Leucorrhinia albifrons* (BURM.) – 16 (tylko 1♂); *Leucorrhinia dubia* (L.) – 2 (liczne niedojrzałe imagines); *Leucorrhinia pectoralis* (CHARP.) – 13 (1♂), 14 (1♂, 1♀).

Na Pojezierzu Mazurskim odnotowałem w sumie 31 gatunków. Trzy z nich podano stąd po raz pierwszy: *Aeshna isosceles*, *Anax parthenope* i *Somatochlora arctica*. Według analizy BUCZYŃSKIEGO, LEWANDOWSKIEGO (w druku: Wiad. entomol.) z tego makroregionu znano dotąd 55 gatunków ważek. Z Poj. Suwalskiego podałem 20 gatunków. Na szczególną uwagę zasługują też stanowiska ważek chronionych (*Leucorrhinia albifrons*, *L. pectoralis*) i uwzględnionych w krajowej Czerwonej liście (*Aeshna juncea*, *Somatochlora arctica*, *Leucorrhinia albifrons*) (BERNARD i in. 2002: [W:] GŁOWACIŃSKI Z. (red.): Czerwona Lista Zwierząt Ginących i Zagrożonych w Polsce. Inst. Ochrony Przyrody PAN, Kraków: 125-127).

Panu Dr. Pawłowi BUCZYŃSKIEMU serdecznie dziękuję za obszerne informacje o odnotowaniu północno-wschodniej Polski i przetłumaczenie pracy na język polski.

Helmut DONATH, Zieckau (Niemcy)

356. *Psylliodes laticollis* KUTSCHERA, 1864 (*Coleoptera: Chrysomelidae*), nowy dla fauny Polski

Psylliodes laticollis KUTSCHERA, 1864 (*Coleoptera: Chrysomelidae*), a beetle new to the Polish fauna

KEY WORDS: *Coleoptera*, *Chrysomelidae*, *Psylliodes laticollis*, new record, Poland.

Psylliodes laticollis KUTSCHERA, 1864 przez długi czas uchodził za gatunek zachodnio-śródziemnomorski. Opisany z Sycylii, był wykazywany z Włoch, Francji, Hiszpanii, Algierii i Maroka. Później został odnaleziony także w południowej Grecji, na Krecie i w zachodniej Bułgarii. W roku 1955, G. A. LOHSE opisał z Europy Środkowej nowy gatunek –